

TÖÖKOHA VÄÄRTUSTE MUDEL

Juhend

Oodatav tulemus:

Klient

- määratleb töökohaga seotud tegurid, mis on tema jaoks kõige tähtsamad;
- näeb, kuidas need tegurid on mõjutanud tema karjäärivalikuid;
- jõuab selgemale arusaamale oma tööalasest suunitlusest, motiividest, väärtushinnangutest ja teadvustatud võimetest, mis aitavad tal teha oma tööeluplaane ja karjääriotsuseid.

Sobiv sihtrühm: täiskasvanud

Vajalikud vahendid: tööleht, kirjutusvahend

Meetodid: iseseisev töö

Aeg: 60 min

Tegevuse kirjeldus:

- Selgita ülesande eesmärki väärtuste erinevate funktsioonide kohta käitumisel. Väärtused näitavad, mida inimesed seoses oma elu ja tööga hindavad ja tähtsaks peavad. Väärtused on meie otsuseid ja käitumist suunav jõud. Töökoha väärtuste osatähtsus võib aja jooksul muutuda. Kuna me areneme, analüüsime oma kogemusi ja läheme läbi mitmesuguste elusündmuste, võivad meie prioriteedid muutuda ja mõjutada seda, millist osatähtsust me töökoha väärtustele omistame. Selles mudelis pakutakse välja 10 töökoha väärtust, mida inimesed karjäärivalikute tegemisel ennekõike kaaluvad. Nende muutuva tähtsusega tegurite mõistmine ja nendega töötamine on tähtis karjääri planeerimise oskus. Oma väärtuste teadvustamine aitab seada eesmärgi ja määrata prioriteete.
- Klient täidab töölehe, andes väidetele hinnanguid skaalal 1-st kuni 5-ni. Seejärel kannab ta väidetele antud punktid hindamistabelisse (töölehel 1.samm) ja arvutab eraldi kõigi 10 töökoha väärtuse kohta nende punktisumma (2.samm). Tõenäoliselt on kõige rohkem punkte saanud väärtused kliendi jaoks kõige olulisemad (3.samm).
- Seejärel kliendil mõelda alljärgnevale (4.-5.samm):
 - Millist kolme väärtust pead oma töö puhul täiesti hädavajalikuks?
 - Millised kolm väärtust on Sinu töö puhul kõige vähem tähtsad (s.t millest Sa võid vajaduse korral loobuda)?
 - Kuidas sobib see informatsioon kokku Sinu praeguse ametikoha ja praeguste karjääriplaanidega?
 - Kas need töökoha väärtused on Sinu jaoks alati väga tähtsad olnud?
 - Millised töökoha väärtused võiksid tulevikus Sinu jaoks kõige tähtsamad olla?

Norman E. Amundson. Aktiivne kaasamine. Karjäärinõustamine: olemine ja tegemine. Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutus Innove, 2010. Mugandatud

TÖÖKOHA VÄÄRTUSTE MUDEL

Tööleht

Karjäärivalikut mõjutavate töökoha ligitõmbavate külgede ehk töökoha väärtuste mudel võimaldab määratleda töökohaga seotud tegurid, mis on Sinu jaoks kõige tähtsamad, ja näha, kuidas need on mõjutanud Sinu karjäärivalikuid. Selgem arusaam oma tööalasest suunitlusest, motiividest, väärtushinnangutest ja teadvustatud võimetest aitab Sul teha oma tööeluplaane ja karjääriotsuseid.

Töökoha väärtuste osatähtsus võib aja jooksul muutuda. Kuna me areneme, analüüsime oma kogemusi ja läheme läbi mitmesuguste elusündmuste, võivad meie prioriteetid muutuda ja mõjutada seda, millist osatähtsust me töökoha väärtustele omistame.

Selles mudelis pakutakse välja 10 töökoha väärtust, mida inimesed karjäärivalikute tegemisel ennekõike kaaluvad. Nende muutuva tähtsusega tegurite mõistmine ja nendega töötamine on tähtis karjääri planeerimise oskus.

Töökoha väärtuste hindamine

Mis on see, mis tõmbab Sind teatud töökohtade poole? Allpool loetletud väidete puhul on Sinu ülesanne kaaluda, milliseid neist Sinu töökoha valimisel tähtsaks pead.

Palun hinda, kui tähtis on iga väide Sinu jaoks, tõmmates ringi ümber vastava numbri, hindamisskaalal 1 kuni 5-ni, kus 1 = mitte eriti tähtis, 5 = väga tähtis.

Palun hinda iga väidet selle järgi, milline on Sinu arvamus **praegusel eluetapil**, mitte selle järgi, kui tähtsaks Sa antud asjaolu minevikus pidasid või kui tähtsaks Sa seda eeldatavasti tulevikus pead. Palun hinda kõiki väiteid.

1	2	3	4	5
Mitte eriti tähtis		Keskmiselt tähtis		Väga tähtis

Kui tähtis on teie jaoks...	Mitte eriti		Keskmiselt		Väga
1. ... töötada mugavas ja meeldivas keskkonnas?	1	2	3	4	5
2. ... saada töökohal piisavalt esialgset koolitust?	1	2	3	4	5
3. ... omada tööd, mis vastab teie olemasolevatele oskustele ja võimetele?	1	2	3	4	5
4. ... omada oma klientidega meeldivaid ja rahuldust pakkuvaid suhteid?	1	2	3	4	5
5. ... omada tööl pikaajalist ja kindlat positsiooni?	1	2	3	4	5
6. ... saada kaudset tunnustust (nt töötades hea mainega ettevõttes)?	1	2	3	4	5
7. ... teha tööd, mis on teie kodukoha jaoks väga tähtis?	1	2	3	4	5
8. ... saada kindlaksmääratud palka (mis ei sõltu tulemuslikkusest)?	1	2	3	4	5
9. ... võimalus võtta lisavastutust?	1	2	3	4	5
10. ... avaldada teistele inimestele oma töö kaudu märkimisväärset ja positiivset mõju?	1	2	3	4	5
11. ... kasutada oma töös loomingulisi probleemide lahendamise oskusi?	1	2	3	4	5
12. ... füüsiline turvalisus tööl (nt ehitise/töötamise koha ohutus)?	1	2	3	4	5
13. ... omada oma juhtidega meeldivaid, toetavaid ja rahuldust pakkuvaid suhteid?	1	2	3	4	5

14. ...elada oma töökoha lähedal?	1	2	3	4	5
15. ... omada töökohta, mis võimaldab paindlikku töökorraldust (nt vabalt valitav tööaeg)?	1	2	3	4	5
16. ...võimalus õppida oma töö kaudu pidevalt uusi oskusi?	1	2	3	4	5
17. ... õigus teha tööl iseseisvalt otsuseid?	1	2	3	4	5
18. ... omada/teenida välja juhtide ja töökaaslaste austust?	1	2	3	4	5
19. ... teha tööd, mis võimaldab paindlikkust töötamise koha suhtes (nt võimalus töötada kodus)?	1	2	3	4	5
20. ... teha tööd, mis sobib kokku teie huvialadega?	1	2	3	4	5
21. ... kasutada/luua uusi lähenemisviise oma tööle ja töökohale?	1	2	3	4	5
22. ... saada tööandjalt soodustusi (nt meditsiiniteenused, puhkused)?	1	2	3	4	5
23. ... see, et töö on lõbus ja nauditav?	1	2	3	4	5
24. ... omada töökohta, mis asub mõne teile huvipakkuva koha lähedal (nt park, kaubanduskeskus vms)?	1	2	3	4	5
25. ... teha tööd, mis suurendab teiste inimeste heaolu?	1	2	3	4	5
26. ... teha tööd, mis pakub võimalusi kutsealaseks enesearenguks?	1	2	3	4	5
27. ... teha tööd, mis sobib kokku teie väärtushinnangutega?	1	2	3	4	5
28. ... võimalus luua oma töö kaudu midagi uut ja originaalset?	1	2	3	4	5
29. ... töötada ametikohal, mis võimaldab teil tasakaalus hoida töö ja isikliku elu?	1	2	3	4	5
30. ... töötada ettevõttes, kus valitseb eriline ja teile sobiv töökultuur (nt inimestevaheliste suhete atmosfäär, seltskondlikud üritused)?	1	2	3	4	5
31. ... saada otsest tunnustust (nt suuline kiitus, palgatõus, tänukirjad, edutamine)?	1	2	3	4	5
32. ... teha tööd, mis annab kestva panuse (võimalus jätta jälg)?	1	2	3	4	5
33. ... võimalus isiksuse arenguks töö kaudu?	1	2	3	4	5
34. ... omada ametikohta, mis võimaldab teil teisi mõjutada?	1	2	3	4	5
35. ... mugavus tööle ja koju pääsemisel (st transport)?	1	2	3	4	5
36. ...omada töökaaslastega meeldivaid, toetavaid ja rahuldust pakkuvaid suhteid?	1	2	3	4	5
37. ... osaleda tööl uudsete ja võimeid proovile panevate ülesannete täitmisel?	1	2	3	4	5
38. ... panna paika tööalane visioon ja tegutseda selle elluviimise nimel?	1	2	3	4	5
39. ... omada ametikohta, mida ühiskonnas kõrgelt hinnatakse?	1	2	3	4	5
40. ... olla meeskonna juht?	1	2	3	4	5

Töökoha väärtuste järjestamine tähtsuse alusel

Iga väide on seotud mõne konkreetse töökoha väärtusega. Alljärgnevas hindamistabelis on Sul võimalik teha kindlaks need töökoha väärtused, mis on Sinu jaoks kõige tähtsamad.

1. samm Iga väide on seotud mõne konkreetse töökoha väärtusega. Väidete numbrid on esitatud esimestes tulpades. Vaata suurest tabelist, millised punktid Sa igale väitele andsid ja kanna need tabeli tühjadesse lahtritesse iga väite numbriga järel.

2. samm arvuta iga väärtuse punktid kokku ja kanna punktide kogusumma vastavasse lahtrisse.

Väärtus	Kindlustunne	Asukoht	Suhted	Tunnustus	Panus
	5	1	4	6	7
	8	14	13	18	10
	12	24	30	31	25
	22	35	36	39	32
Kokku:					

Väärtus	Sobivus	Paindlikkus	Õppimine	Vastutus	Uuenduslikkus
	3	15	2	9	11
	20	19	16	17	21
	23	26	33	34	28
	27	29	37	40	38
Kokku:					

3. samm Määra kindlaks väärtused, mis said kõige rohkem punkte. Tõenäoliselt on just need Sinu jaoks kõige tähtsamad.

4. samm Loe iga väärtuse definitsioone ja mõtle alljärgnevale.

Millist kolme väärtust pead oma töö puhul täiesti hädavajalikuks?

- 1.
- 2.
- 3.

Millised kolm väärtust on Sinu töö puhul kõige vähem tähtsad (st. millest Sa võid vajaduse korral loobuda)?

- 1.
- 2.
- 3.

5. samm Mõtle alljärgnevale.

- Kuidas sobib see informatsioon kokku Sinu praeguse ametikoha ja praeguste karjääriplaanidega?
- Kas need töökoha väärtused on Sinu jaoks alati väga tähtsad olnud?
- Millised töökoha väärtused võiksid tulevikus Sinu jaoks kõige tähtsamad olla?